

Návrh na vyhlášení zvláště chráněného území

Název chráněného území

Kalské údolí

Předmět ochrany

Účelem zřízení přírodní památky je ochrana přirozeného koryta toku a nivních luk u toku Bystřice s výskytem chráněných druhů rostlin např. bledule jarní (*Leucojum vernum*), upolín nejvyšší (*Trollius altissimus*), prstnatec májový (*Dactylorhiza majalis*).

Cíle ochrany:

Omezení či pozastavení vývojových procesů v nelesních ekosystémech, které vedle přírody formoval svou činností i člověk tak, aby bylo zachováno vývojové stádium ekosystému (především travinobylinná společenstva nivních luk) potřebné pro udržení dobrého stavu předmětu ochrany chráněného území.

Zachování přírodního charakteru vodního toku a břehových porostů.

Kategorie ochrany:

Přírodní památka

Bližší ochranné podmínky:

Na území přírodní památky navrhuje krajský úřad činnosti a zásahy, které budou vázány na předchozí souhlas dle ust. § 44 odst. 3 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů:

- a) měnit druh pozemků, způsob jejich využití
- b) umísťovat a povolovat stavby a zařízení, provádět změny staveb a terénní úpravy,
- c) používat biocidní přípravky¹⁾ a hnojiva,
- d) vysazovat dřeviny mimo les,
- e) vjíždět a parkovat motorová vozidla a přívěsy mimo místa vyhrazená orgány ochrany přírody (kromě vjezdu a setrvání vozidel orgánů státní správy, požární ochrany, zdravotní a veterinární služby, vozidel vodohospodářských organizací a vlastníků pozemků),
- f) rozdělovat ohně (to se nevztahuje na činnosti, které jsou prováděny při hospodaření v lese) a zřizovat tábořiště, pořádat turistické, sportovní, kulturní a poznávací akce,
- g) zřizovat a vyznačovat nové veřejně přístupné účelové komunikace, stezky, pěšiny a turistické trasy,
- h) krmit a přikrmovat zvířata, umísťovat nová myslivecká zařízení, která způsobují kumulaci zvěře,
- i) měnit stávající vodní režim²⁾,
- j) provádět těžbu nánosů a splavenin v korytě vodního toku.

Parcelní vymezení přírodní památky

k.ú. Bezník na p.p.č. 117/1, 117/2, 117/3, 117/4, 117/5, 117/6, 117/7, 117/8, 117/9, 117/10, 117/11, 117/12, 117/13, 117/14, 117/15, 117/16, 140, 142/1, 142/2, 142/3, 142/4, 142/5, 142/6, 145/1, 145/2, 145/3, 145/4, 145/5, 145/6, 145/7, 147, 150/1, 150/2, 150/3, 150/4, 150/5, 150/6, 150/7, 150/8, 150/9, 150/10, 150/11, 175/2, 175/3, 354/5, 354/6, 354/7, část 358/4, část 361/1, část 361/5, část 361/7, 429/1, 429/2, 429/3, část 434/20, 434/21, část 434/22, část 434/23, část 434/24, 437/1, 437/3, 437/4, 437/5, 438, 469, část 474/5, část 481/7, část 481/12, část 481/17, část 481/25, 481/26, část 481/27, 526/1, 526/2, 526/3, 526/4, 526/5, 526/6, 526/7, 526/8, 526/9, 526/10, 526/11, 526/12, 526/13, 526/14, 526/15, 526/16, 526/17, 526/18, 526/19, 526/20, 526/21, 526/22, 526/32, 526/33, 526/34, 526/35, 526/36, 526/37, 526/38, 526/39, 526/40, 526/41, 526/42, 526/43, 526/44, 526/45, 526/46, 526/51, 526/52, 526/53, 526/54, 526/55, 526/56, 526/57, 526/58, 526/59, 526/60, 526/61, 526/62, 526/63, 526/64, 526/65, 526/66, 526/67, 526/68, 526/69, 526/70, 526/71, 526/72, 526/73, 526/74, 526/75, 526/76, 526/77, 526/78, 526/79, 526/80, 526/81, 526/82, 526/83, 526/101, 526/102, 526/103, 526/107, 526/108, 526/109, část 526/110, 530/1, 530/3, 530/4, 530/5, 530/6, 530/7, 530/8, 530/9, 530/10, 530/11, 530/12, 530/13, 530/14, 530/15, 530/16, 530/17, 530/18, 530/19, 530/20, 530/21, 530/22, 530/23, 530/24, 530/25, 530/26, 530/27, 530/28, 530/29, 530/30, 530/31, 530/32, 530/33, 530/34, 530/35, 530/36, 530/37, 530/38, 530/39, 530/40, 530/41, 530/42, 530/43, 530/44, 530/45, 530/46, 530/47, 530/48, 530/49, 530/50, 530/51, 530/52, 530/53, 530/54, 530/55, 530/56, 530/57, 530/58, 530/59, 530/60, 530/61, 531, 532, 536, **v k.ú. Kal** na p.p.č. část 74/2, 74/3, část 74/5, část 75, 76/1, 76/2, 76/3, část 78, část 81/1, 354/2, 354/4, 429/1, 429/2, část 473/2, 474/2, 477, 480, 527, 528, 535, 536, 537, 539, 551, 552/7, 552/8, 558, 563/1, 563/2, 563/3, 563/4, 564, 571/2, část 572/2, 594, 595, 597, 600, 604/1, 604/2, 606/1, 616/1, 619 622, 623, 625, část 628/2, 638/2, 638/3, 638/4, 639, 640, 641, část 642, část 644, část 653/1, část 654, část 704, 706, 707, 712, 713, 714/2, 715/1, 715/2, 720, 721, 722, 723, 726, 728, 729, 730, 731, 732, 734, 735, 736/1, 736/2, 737, 738, 739, 744, 747, 748,

v k.ú. Vidonice na p.p.č. část 307/7, část 330, část 331, část 333, část 335, část 337/1, 337/3, část 337/4, 338, 339, část 340, část 342, 348/4, část 353, 354, část 354/1, 354/2, 354/3, část 354/4, 357, 358, část 359, 360, část 412, část 414

v k.ú. Horní Brusnice na p.p.č. část 915, část 936, část 940, 941, část 943, část 947/2, část 947/3, část 948, část 950, část 2408, část 2409, část 2410, část 2411

a v k.ú. Vřesník u Tetína na p.p.č. 147, 153/1, 153/2, 153/3, 153/4, 153/5, 153/6, 153/7, 154.

Výměra přírodní památky

22,94 ha

Odůvodnění návrhu na vyhlášení

Důvodem nového vyhlášení (přehlášení) přírodní památky jsou úpravy v parcelním vymezení, především uvedení do souladu skutečné hranice přírodní památky v terénu se zřizovacím předpisem a dále vyloučení ochranně méně cenných pozemků z území.

Návrh na vyhlášení stanoví bližší ochranné podmínky přírodní památky, které jsou navrženy v souladu s ust. § 44 odst. 3 zákona a jsou nastaveny tak, aby umožnily orgánu ochrany přírody usměrňovat činnosti, které by mohly vést k nežádoucím změnám dochovaného stavu přírodního prostředí.

Vymezení ochranného pásma

Před rušivými vlivy z okolí zabezpečuje přírodní památku ochranné pásmo podle § 37 zákona (území do 50 m od hranic zvláště chráněného území) stanovené po celém obvodu přírodní památky.

V ochranném pásmu je dle ust. § 37 odst. 2 zákona ke stavební činnosti, terénním a vodohospodářským úpravám, k použití chemických prostředků a změnám kultury pozemku nezbytný souhlas orgánu ochrany přírody, tj. krajského úřadu.

Odůvodnění jednotlivých bližších ochranných podmínek:

Ad a) měnit druh pozemků, způsob jejich využití

V přírodní památce je chráněn především vodní tok a k němu přilehlé louky, jedná se tedy zejména o vodní plochy či trvalý travní porost. Změna druhu pozemku a způsobu využití pozemků znamená potenciální ohrožení předmětu ochrany přírodní památky, např. zalesněním hodnotné louky či přeměnou trvalého travního prostu na ornou půdu by došlo k poškození biotopu zvláště chráněných druhů rostlin.

Ad b) umísťovat a povolovat stavby a zařízení, provádět změny staveb a terénní úpravy,

Jakákoliv zástavba či změna staveb s sebou nesou riziko poškození předmětu ochrany přírodní památky, proto je nutné vždy posoudit jejich možné důsledky. Terénní úpravy mohou rovněž způsobit změny v rovnováze zvláště chráněného území a způsobit tak změny v druhovém složení společenstev.

Ad c) používat biocidní přípravky¹⁾ a hnojiva,

Zvláště chráněné druhy rostlin i živočichů jsou vázány na stanoviště s vhodným chemickým složením substrátů. Tyto druhy pak mají zpravidla nízkou konkurenceschopnost a nižší toleranci ke stresovým faktorům, kterými je i zvyšování obsahu dusíku či fosforu obsažených v hnojivech. Hnojením se obsah těchto živin v půdě zvyšuje, což vede k vytěsnění citlivých druhů a jejich nahrazení konkurenčně zdatnějšími rostlinami včetně invazních druhů.

Ad d) vysazovat dřeviny mimo les,

Vzhledem k charakteru území přírodní památky, která je tvořena vodním tokem a na něho navazujícími loukami je nutné dbát na zachování tohoto typu prostředí. Vysazení dřevin mimo les by mohlo způsobit změnu v zachovalých lučních biotopech.

Ad e) vjíždět a parkovat motorová vozidla a přívěsy mimo místa vyhrazená orgány ochrany přírody (kromě vjezdu a setrvání vozidel orgánů státní správy, požární ochrany, zdravotní a veterinární služby, vozidel vodohospodářských organizací a vlastníků pozemků),

Při větší frekvenci pojezdů motorovými vozidly dochází ke změnám struktury půdy a změnám druhového složení společenstev, směrem ke společenstvům a druhům, které jsou k těmto podmínkám tolerantní. Jedná se tedy o činnost, která může mít nepříznivý dopad na předmět ochrany přírodní památky a způsobit tak negativní změny ve druhovém složení lučních porostů.

Ad f) rozdělovat ohně (to se nevztahuje na činnosti, které jsou prováděny při hospodaření v lese) a zřizovat tábořiště, pořádání turistické, sportovní, kulturní poznávací akce,

Zakládání ohňů a zřizování tábořišť je riziková činnost, která může způsobit poškození přírodní památky, např. utužením povrchu terénu, obohacení povrchu půdy minerálními látkami z popela (draslík, fosfor). Veřejné akce jako takové nejsou rušivým faktorem, ale je nutné před jejich pořádáním stanovit pravidla průběhu a organizace, aby nedošlo k případnému poškození předmětu ochrany přírodní památky.

Ad g) zřizovat a vyznačovat nové veřejně přístupné účelové komunikace, stezky, pěšiny a turistické trasy,

Lokality výskytu zvláště chráněných druhů rostlin i živočichů v chráněném území mohou být nevhodným vedením trasy vážně poškozeny nebo zcela zničeny.

Ad h) krmit a přikrmovat zvířata, umístit nová myslivecká zařízení, která způsobují kumulaci zvěře,

Při přikrmování zvěře se v půdě nepřímo zvyšuje obsah dusíku a fosforu (jedná se o živiny obsažené v trusu zvířat, která se v místech přikrmování shromažďují). Kumulací zvěře dochází k intenzivnímu sešlapu půdního povrchu a tím i k ničení rostlinného porostu. Dochází tedy lokálně ke zhoršování podmínek pro chráněné druhy rostlin a živočichů.

Ad i) měnit stávající vodní režim²⁾,

Změna vodního režimu může narušit stabilitu populací zvláště chráněných druhů živočichů vyskytujících se v toku řeky Bystřice a jeho přiléhajícím okolí a představuje jeden ze závažných faktorů ohrožení předmětu ochrany.

Ad j) provádět těžbu nánosů a splavenin v korytě vodního toku

Na přirozený tok Bystřice s charakteristickými meandry, drobnými náplavami a přirozenými břehy jsou vázány vzácné druhy živočichů a vlhkomilných rostlin. Těžba nánosů a splavenin je tedy činností, kterou je třeba před vlastní realizací posoudit orgánem ochrany přírody a omezit její negativní dopad na přírodní památku a druhy, které se v ní nacházejí.

K vymezení hranice zvláště chráněného území:

Hranice přírodní památky je vedena převážně po hranicích stávajících parcel katastru nemovitostí, aby byly do jejího území zahrnuty celé pozemky. V některých případech je součástí pouze část pozemkové parcely (pozemky v návaznosti na koryto toku), kde došlo ke změně průběhu vodního toku, a z důvodu logického vedení hranice přírodní památky musela být hranice posunuta na břeh toku.

V terénu bude hranice přírodní památky vyznačena pruhovým značením dle vyhlášky č. 64/2011 Sb., o plánech péče, podkladech k vyhlášení, evidenci a označování chráněných území, bude tedy provedena jeho obnova a budou rovněž obnoveny či doplněny tabule s malým státním znakem upozorňujícím na přírodní památku.

Pro hranici přírodní památky byl vypracován záznam podrobného měření změn dle zákona č. 344/1992 Sb., katastrální zákon a vyhlášky č. 26/2077 Sb., katastrální vyhláška.

Přílohy:

Orientační mapa s vyznačením přírodní památky Kalské údolí

Katastrální mapa se zákresem hranic přírodní památky Kalské údolí

¹⁾ Biocidním přípravkem je přípravek obsahující jednu nebo více účinných látek určených k ničení, odpuzování, zneškodňování, zabránění účinku nebo dosažení jiného regulačního účinku na jakýkoliv škodlivý organismus chemickým nebo biologickým způsobem (seznam typů biocidních přípravků se stručným popisem každého typu je uveden v příloze zákona č. 120/2002 Sb., o podmínkách uvádění biocidních přípravků a účinných látek na trh a o změně některých souvisejících zákonů).

²⁾ Za změnu vodního režimu jsou považovány zejména činnosti ovlivňující odtokové poměry v území a činnosti, které mohou ovlivnit kvalitu i kvantitu podzemních a povrchových vod ve smyslu zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů.